

meca vsaj na naši zemlji. Nekatere vrste termitov živijo v natančno izdelanih podzemeljskih hodnikih ali pa v lesu starih dreves, ki so izdolbena z neverjetno spretnostjo. Drugi termiti gradijo visoke stavbe iz ilovice, fino zgriženega lesa, ali celo iz lastnega blata, ki učinkuje pri termitih, ki se preživljajo z lesom, kakor celuloza. Stavbe termitov po pokrajinah južne Amerike dosežejo višino štiri in pol metra. V okolici kraja Port Darwin v južni Avstraliji je najti stavbe termitov, ki so pet do šest metrov visoke in izgledajo kakor trdni stebri ali majhni stolpi. Podzemeljski hodniki termitov so veliko bolj umetno izpeljani nego kaka podzemeljska železnica. Za slučaj, da se podere eden hodnik, je že drugi predviden. Večkrat se zgodi, da izdolbejo termiti pod kako hišo zemljo tako, da se zgradba podre.

Drugi stavbeniki.

Naše čebele tudi ne sme biti sram radi njene gradbene spretnosti, akoravno ne more tekmovali s sorodnicami po vročih pokrajinah. Čmrilj je tudi mojster, ako gre za izdolbenje kakega debela. Tudi ptiči so ohranili gradbeno slavo. Le opazujemo lastovice, kako delajo svoja gnezda. Črna žolna je pravcati tesar, ako izključe za svoje gnezdo prostor v čisto sveže drevo. Zunanja stran ščinkovčevega gnezda je vsikdar tako prikrojena, da zgleda kakor drevesno deblo. Tudi glede notrajne opreme gnezd so ptiči mojstri. Laplandski vrabec si položi na dno gnezda perje snežene kure, kalin žimo. Velik umetnik v tem oziru je v Indiji živeči ptič krojač. On si napravi gnezdo iz pamuka in ga prepereže na znotraj z žimo. Nato položi gnezdo med dva lista na drevesu in ju sešije. Kot nit rabi ptičji krojač ostanke motvozov, če ne najde teh, si splete sam nit iz pamuka. Njegov tovariš iz Afrike, takozvani tkalec, zna celo tkati. Ta ptič živi v celih kolonijah, ki prebivajo pod skupno streho, ki je naravnost stkana.

Vsakdo pozna pajka, ali le malokateri zna ceniti njegove tehnične zmožnosti. Kolkokrat vidimo pajčevino med dvema visokima drevesoma in ne mislimo, koliko truda stane ubogo žučko, da dovrši to delo, viseč med nebom in zemljo.

So tudi pajki, ki znajo graditi podzemeljske hodnike. Pajki spredejo poleg glavnega vhoda v bivališče še en izhod, skozi katerega utečejo v slučaju nevarnosti.

*

Iz torbe policijskega komisarja.

Znamenit policijski komisar v Berlinu je izdal spomine iz dolgoletne prakse kot zasledovalec raznih velikomestnih zločincev. Iz teh spominov hočemo navesti nekatere vzglede:

Premog zastonj.

Po velikih mestih trpe revnejši sloji rimski dobi radi mraza, ker primanjkuje premoga ali je pa predrag. Koliko

veselje je zavladovalo v stanovanjski hiši, ko so pripeljali trgovci s premogom od raznih strani najfinejši premog čisto zastonj. Izjavili so, da se je oglasil pri njih neznan gospod, ki je plačal premog in naročil, naj se ga izroči toliko tej in toliko tej potrebni družini. Koliko veselje za reveže in trgovce! Kako razočaranje za prodajalce, ko so zvedeli dober mesec po tako imenitni prodaji, da je bil premog plačan z velikim ponarejenim denarjem, katerega so oni menjali s pravim drobščem. Premog je bil od siromakov pokurjen, razpečevalci ponarejenih bankovcev bogznaj kje, trgovci brez denarja, premoga ter še preobilo sitnosti ter opravkov na policiji.

Ruski inženjer in žandarji.

Ob francosko-nemški meji je lično obmejno mestece, ki je zastraženo od obeh strani z obmejno žandarmerijo. Nekega večera so zajeli nemški orožniki ruskega inženjerja, ki je hotel prekoračiti nemško mejo brez potnega lista in plačila obmejne takse. Tirali so ga na čuvajnico in mu narekovali precejšnjo globo. Inženjer je izjavil, da plača takoj na licu mesta prisojeno kazen, da mu le ne bo treba hoditi še v žandarskem spremstvu daleč kam. Potegnili so ga iz žepa velik francoski bankovec, iz katerega je še prejel nazaj v drobšču precejšnjo svoto. Preteklo je nekaj tednov, predno je prišla obmejna straža na to, da se je bil oglasil lepo oblečeni ruski inženjer še pri mnogih nemških obmejnih stražah, katere je nasamaril s ponarejenim denarjem, za katerega je prejemal pristne nemške marke ter pfenige.

Pisalni stroj za g. sodnega svetnika.

V veleprodajalni pisalnih strojev v Berlinu je poklical telefon. G. sodni svetnik Meindl je prosil tvrdko, naj pošlje takoj v sodno palačo najboljši pisalni stroj, kjer ga bodo par dni prikusili in nato plačali iz državne blagajne. Trgovski sluga je odnesel stroj na sodišče, kjer slučajno ni bilo v uradu g. svetnika Meindla. Pustil je stroj in odšel. Kmalu zatem se je oglasil drug služabnik, ki je izjavil, da je zamenjala tvrdka pisalnih strojev ime Meindl z imenom bančnega svetnika Breindl, ki je naročil ta stroj. Sluga je odnesel stroj in ni ga plačal tvrdki ne svetnik Meindl in ne Breindl, ker se ga je polastil na lahek način pretkan goljuf.

Krčmar in kvartopirci.

V berlinskem predmestju je krčma, kjer so se zbirali sumljivi kvartopirci, ki so posebno radi ogoljufali kakega bolj petičnega kmeta, ki se je spustil z njimi v kartanje. Največje veselje je imel krčmar sam, ako je odfrčal iz njegove gostilne kak prav petičen kmečki ptič brez — perja.

Velikomestni kartni goljufi so pripovedovali nekega dne krčmarju, da jim bo padel v past bogat stavbenik iz Westfalske. Da ga izvabijo v večjo zgubo, rabijo najmanj 3 tisoč mark ali 42 tisoč Din, katere jim naj posodi proti obrestim in takojšnjem povračil-

lu, ko bodo oskubli stavbenika. Gostilničar je poznal dnevne goste ter odštel denar v upu na dobiček ter zabavo. Tujec je res prišel in bil kmalu zapleten v razburljivo igro, v kateri je pa dobil med kregom in kletvicami celih 3 tisoč mark. Krčmarjeva prijateljica sta bila resnega mnenja, da jima mora posoditi gostilničar še 2 tisoč mark, ker vestfalski bogataš je baš sedaj v pravem kvartopirskem razpoloženju, da bo z njim prav lahek posel. Krčmar je odštel še 2 tisoč mark, ki so romale v stavbenikov žep. Po tej izgubi so dvignili igralci z gostilničarjem vred galamo z zahtevo, da jim mora vrniti stavbenik denar. Ta je pa kričal ter klical na pomoč policijo, katere se je ustrašila sumljiva družba in pustila srečnega kvartopirja na prosto. Od tistega večera ni videl gostilničar ne stavbenika in ne onih dveh gostov, katerim je bil posodil denar, ker so igrali ter goljufali vsi trije v kompaniji.

Poštna blagajna in njen oskrbnik.

V Berlinu na glavni pošti je opazil uradnik, da manjka v blagajni večja vsota. Opozoril je na to oskrbnika blagajne, a ta mu je tapljal s prstom na usta, naj bo tiho in kazal proti stropu v uradne prostore g. poštnega ravnatelja. Ko sta bila sama, je razložil oskrbnik uradniku zadevo s primanjkljajem v blagajni tako-le: »Ze par mesecev manjkajo proti zadnjemu v mesecu v blagajni vsote. G. ravnatelj pride, odnese denar in ga vrne točno prvega. Kdo neki bi se ustavljal ravnatelju, ki že ve, kaj da dela in čemu.« Uradnik je bil zadovoljen s to tolažbo.

Po prvem je izginil oskrbnik in pustil blagajno čisto prazno. Uradnik se je približal s strahom ravnatelju in ga prosil, naj vrne, ker je prvi že minul. Opozorjen je bil skrajja prepričan, da se je obrnilo tovarišu v glavi narobe, ker pripoveduje nekaj, česar on ne razume. Pojasnila so letela sem in tja, dokler niso prišli na veliko poneverbo, katero si je privoščil neovirano oskrbnik in pobegnil z denarjem.

Pravi in napačni Köpenik.

Starejšim čitateljem našega lista bo še v spominu zadeva z nemškim stotnikom Köpenikom, ki je bila pred 24 leti v zabavo celemu svetu. Priprosti krojač Voigt v mestecu Köpenik pri Berlinu se je preoblekel lepega dne v nemškega stotnika. Podal se je v vojašnico, vzel vojaško patroljo, aretiriral z njo župana in se polastil mestne blagajne pri belem dnevu. Za tem slučajem izvrne prevare so prežali dolgo časa vsi nemški detektivi, da bi se slučaj Köpenik ne ponovil.

Dobri dve leti za köpenikijado se je prikazal v berlinskem vrtu za divje živali general. Bil je oblečen bolj slabo in nekako sumljivo se je vedel. Detektivi in policaji so padli po njem in ga odtirali vklejenega kljub ugovorom in pojasnilom v zapor. Po dolgem zasliševanju se je izkazalo, da je aretirani ne samo general, ampak celo feldmaršal grof Haeseler.